

Motion till riksdagen 2013/14:Sk271

av Anna Steele och Ulf Nilsson (FP)

Avdragsrätt för konst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda företags avdragsrätt för förstagångsinköp av konst.

Motivering

I en rad undersökningar har bild- och formkonstnärernas dystra ekonomiska situation uppmärksammats, nu senast i Konstnärsnämndens inkomstundersökning från 2011. Bland bild- och formkonstnärerna tjänar exempelvis mer än 60 procent under 160 000 kronor per år. Detta trots att de i genomsnitt arbetar 47 timmar per arbetsvecka. I Konstnärsnämndens jämställdhetsrapport (2010) framgår att medianlönen för kvinnliga konstnärer är 12 000 kr i månaden. Det finns inga indikationer på att situationen har förbättrats på senare år. En slutsats man kan dra av detta är att konstnärerna har väldigt svårt att få den tid de lägger ned på sin konst att avspegla sig i sina inkomster.

Nyligen framkom att nästan hälften av Sveriges konstföreningar har upphört (från 1430 till 816 föreningar) de senaste 12 åren. Det handlar främst om arbetsplatsföreningar. Många konstnärer pekar på hur detta har påverkat försäljningen avsevärt. För en del konstnärer har försäljningen till konstföreningarna stått för upp till 50 procent av försäljningen.

Besöksstatistik på museer och konsthallar visar ett starkt intresse för bild- och formkonsten och svensk konst säljs på internationella auktionshus och syns på biennaler världen över. Det är framförallt den breda privata efterfrågan som har gått i stå. Därför blir det i sammanhanget intressant att se till sådana skattepolitiska åtgärder som kan stimulera efterfrågan på konst och på så sätt öka konstnärernas inkomstmöjligheter. En fråga som diskuterats under många år är att möjliggöra för företagen att antingen göra avdrag eller värdeminskningsavdrag för förstagångsköp av konst.

Fel! Okänt namn på

Om ett företag köper en affisch eller ett designat bord är det idag avdragsgillt för företaget. Om företaget däremot köper ett konstverk kan de nästan aldrig dra av det på företaget utan måste betala moms. Av gammal tradition anses konst ha ett bestående värde eller till och med stiga i värde. Därför ska konsten hos de konstinköpande företagen redovisas som en tillgång och värdeminskingsavdrag får inte göras. Konsten blir således dyrare för företaget i jämförelse med andra inköp. Men stämmer det då att konst alltid stiger i värde? Säkerligen kommer en liten andel av samtidskonsten att göra det. Men med erfarenhet av 1900-talets och 2000-talets konstförsäljningar kommer den stora lejonparten av konsten aldrig att öka i värde. Det är därför orimligt att undantagsfallen, de konstverken som ökar i värde, ska presumeras gälla för all samtidskonst.

Detta skapar stora konsekvenser. Om ett företag köper ett gardintyg med motiv från en tavla är det avdragsgillt. Men om samma företag köper själva ursprungsverket får det inte dras av. Samma motiv, samma upphovsman, men i skattehänseende två helt skilda tingestar.

I Danmark infördes avdragsrätt för konst 2002 och med detta som förebild bör regeringen utreda möjligheten att införa liknande avdrag. En sådan åtgärd skulle, förutom att vara en satsning på konstnärernas inkomstmöjligheter, dessutom likställa villkoren mellan offentliga och privata arbetsplatser, i den bemärkelsen att konstnärlig utsmyckning med största sannolikhet skulle bli vanligare på de privata arbetsplatserna. Bara osäkerheten om avdragsrätten kan få företag att välja bort konsten. Om avdragsrätten infördes skulle intresset för konsten med stor sannolikhet öka.

Denna åtgärd skulle öka konstnärernas möjligheter att leva av sin konst, det vill säga precis vad regeringen slår fast i den senaste budgetpropositionen, och bidra till att privatanställda skulle få tillgång till mycket mer estetiskt stimulerande arbetsmiljöer.

Stockholm den 2 oktober 2013

Anna Steele (FP)

Ulf Nilsson (FP)